

Sporazum z Levico vodi v zatiranje zasebnega sektorja

20. 3. 2019

Račun sporazuma med vladajočo koalicijo in opozicijsko stranko Levica bo gospodarstvo stalo najmanj 1,4 mrd evrov – in to v razmerah, ki že nakazujejo gospodarsko ohlajanje v širšem evropskem prostoru. V pomanjkanju analize finančnih učinkov, s katero bi še pred podpisom sporazuma postregla vladna koalicija, smo oceno učinkov izvedli na Gospodarski zbornici Slovenije.

V Sloveniji imamo visok socialni standard, kljub temu da zaostajamo v konkurenčnosti gospodarstva za povprečjem EU. Da bi tak socialni standard ohranili in celo še dvignili, moramo zagotoviti predvsem ustrezno poslovno okolje, dvig produktivnosti in spoštovanje tistih, ki delajo. Sporazum med koalicijo in opozicijsko stranko Levica za leto 2019 ne zagotavlja ničesar od tega. Nasprotno. Je zmes dragih populističnih ukrepov, uperjenih proti razvoju gospodarstva.

Na podlagi razpoložljivih podatkov na Gospodarski zbornici Slovenije ocenjujemo, da naj bi se zaradi uveljavitve predlogov koalicije in Levice breme za gospodarstvo povečalo za najmanj 1,4 mrd EUR, kar predstavlja več kot 3 % BDP.

Največje breme predstavlja predlagan dvig prispevnih stopenj za zdravstvo in pokojnino, ki vsebinsko gledano povečujejo obremenitev dela. OECD je v nedavnem pregledu davčne zakonodaje (avgust 2018) ugotovil, da že danes Slovenija od socialnih prispevkov pobere precej več kot v drugih državah OECD. Ta sporazum bi to neravnovesje še dodatno povečal. Prišlo bo do občutnega dviga bruto plač, kljub temu pa bi se upočasnila rast neto plač, kar je nasprotno od prizadevanja gospodarstva. Ob odsotnosti razvojne kapice, ki jo pozna večina držav EU-28, je težava še precej bolj izrazita za slovenske strokovnjake, ki so nosilci razvojnega preboja v podjetjih.

Predlagan dvig stopnje DDPO na 22 % v 2022 pošilja tujim – pa tudi domačim - vlagateljem nenavadno sporočilo. Študija OECD je pokazala, da je višina tega davka najbolj škodljiva za gospodarsko rast v državi. Visoka gospodarska rast v državah, kot so Madžarska, Irska in Litva, je v veliki meri posledica ugodne obravnave dobičkov podjetij. V teh državah so dobički podjetij obdavčeni s stopnjami med 9 in 15 %. V zadnjih 10 letih je bila gospodarska rast v teh državah 3,6-krat višja od slovenske. Te države so torej imele željo pritegniti nove vlagatelje. Z zvišanjem obdavčitve pri nas bodo obstoječi vlagatelji uhajali v davčno prijaznejša okolja.

Po predlaganem sporazumu bi se javna poraba povečala vsaj za 540 milijonov evrov. Večanje vloge države gre pri tem pretežno na račun zasebne podjetniške iniciative in pomeni nacionalizacijo oz. ukinitvev dela zasebnega sektorja. In to celo ob argumentaciji izboljševanja položaja dela zaposlenih, ki jih je s sedanjim sistemom javnega naročanja, ki preferira najnižjo ceno, vzpostavila ravno država sama.

Na prvi pogled prihranki za potrošnike (študentski servisi, ukinitvev dodatnega zdravstvenega zavarovanja) ali boj proti prekarnosti (zaposlitev pomožnega osebja v javnih ustanovah, omejitvev agencijskega dela) obljublajo všečen izid. Vendar se bo obseg potrebnih javnih izdatkov zaradi teh predlogov na srednji rok precej povečal, račun pa bomo poravnali davkoplačevalci. To se bo odrazilo v potrebi po dodatnem dvigu davkov za pokrivanje dodatnih javnih obveznosti, najverjetneje tudi v obliki vnovičnega zvišanja stopnje DDV, ki je prav za najbolj ranljive skupine najbolj krivičen davek. Hkrati se znižuje stopnja fleksibilnosti slovenskega gospodarstva, kar pomeni precejšnje poslabšanja poslovanja družb v času prihodnjega poslabšanja gospodarskih razmer – kar spet predstavlja potencialno breme za javne finance.

Sonja Šmuc, generalna direktorica GZS: »Slovensko vlado pozivamo k racionalnemu premisleku o nekaterih ukrepih, ki predstavljajo potencialno veliko breme za javne finance, zatirajo zasebni sektor ter omejujejo njegovo prilagodljivost. V fazi pozne konjunktore je tak dogovor strel v koleno, zaradi katerega lahko gospodarstvo klecne.«

Gospodarska zbornica Slovenije je skupaj z Združenjem Manager že pozvala predsednika Vlade RS na sestanek, kjer bomo opozorili na posledice poslabševanja pogojev poslovanja, ki jih povzročajo v sporazumu predvideni ukrepi.